

Вѣстникътъ излиза дваждъ: на 1 и 20 а притурката, — еднждъ: на 10 число всеки мѣсець
 ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. ЦОЕВА.

Сдържание:

Мажъ или жена? — Сказка по биса. — Прилестити на зимата. — Сръбъта на юденицата. — Хишека на очитъ. — Галелата мѣла. — Книги и списания. — Кореспонденция. — Обявление.

Мажъ или жена?

Има много жени, които все казватъ: — Ахъ, да бѣхъ мажъ! . . .

Ако нѣкой понита тие жени, защо желяжтъ да бѣхъ маже, то една ще отговори: «за да имамъ широко поприще», «за да не търпѣж неправедноститѣ, които сега ги търпѣж», ще каже другата, — «щастливи сж мажетѣ! давно да бѣхъ мажъ и нѣга бѣхъ едисока!» казва третията.

Азъ, Госпожи мои, съмъ много задоволена, задѣто съмъ жена и твърдѣ мъчно дѣло би въпринелъ онзи, който ще иска да ме бѣди за противното. Оние жени, които желяжтъ да бжджтъ маже, не знажтъ какво нѣщо е жената; колко тя струва, кое е мѣстото ѝ въ сѣмейството и обществото, кое е прѣдзначението ѝ, кое е настоящето и бждещето ѝ.

Въ старо врѣме, когато жената нѣмала никакви правдини, и се намирала въ духовнамърчина, можело би да се донусне и извини подобно желанне, защото тогава мажътъ не давалъ никакви права на жената; установявалъ закони тежки, несправедливи и жестоки за нея, и чрѣзъ които закони подарявалъ на самото себе си правдини и привилегии, а на жената внушавалъ отврѣщение къмъ пола си и горѣщо желанне, да не се ражда жена, но — мажъ, който всичко може да прави; всичко прѣдприема и въ всичко се отличава.

А, за да извини мажътъ това, прѣноржчвалъ жената, като смѣство зло и нѣлно съ низки и отвратителни недостатки; никой въ старо врѣме не ги е поддържалъ или пошадѣлъ, а и самитѣ светци, които основали църквитѣ, сж били жестоки и несмилми гонители на жената. За да докажемъ нпе, че това така е, нѣка се воспользуваме отъ историята на жената, начинажъ отъ самото съзидание мира. Изъ тая исто-

рия извличае, че и самия пръвъ законодатель на свѣта, направилъ закони твърдѣ несправедливи на жената и неотговарящи на правото, което изисква да въсцарява равенството на свѣта. Базилния законодатель характеризира жената като зло и нужно притѣжане на мъжа, което, всѣки трѣбало да унижава и насѣрбява.

Вехтия завѣтъ, който е прѣвѣзленъ съ тъмни и безисходни ени и прѣдания, зафаща да унижава жената отъ самото ѝ начало, тоестъ отъ ражданнето ѝ и измамването ужъ отъ нея на Адама, до момента, кога распятия издѣхва върху кръста на Лобното мѣсто. Никоя религия, не изключая и християнската, не постави жената на надлежното ѝ мѣсто. Апостолъ Павелъ, сладчайшия и най-добрия апостолъ, не ѝ допуща да влѣзе въ храма безъ покривало. Той гласи: «Мъжътъ нее сътворенъ за жената, но жената — за мъжа».

Св. Иванъ Златоустъ казва слѣдующето за жената: «жената е по-страшна отъ чумата. Тя е бесчестенъ и печенъ демонъ; чрѣзъ нея дяволътъ въстѣржествува, като изгонилъ отъ Рая Адама»; мъдрия и прѣчистия св. Антонъ казва: «жената е главата на грѣха и оржнето на дявола! Богато срѣщате прѣдъ вази си жени, вие не срѣщате човѣкъ, но — дивъ звѣръ; но самия дявола въплотената; та бѣгайте далечъ отъ нея, като се прѣкрѣствате. Гласътъ ѝ е съсканье на отровна змия.» Св. Иоанъ, отъ Дамаскъ, казва за жената, че тя е единъ лукавъ съсѣдъ, единъ страшенъ червей, вгнѣзденъ въ сърцето на мъжа. Единъ отецъ на католичката църква назова жена *скорпионъ, винаги готовъ да ухапнѣ*. Св. Августинъ я туря въ най-долнето стѣпало на човѣщината; а Евлиспастьтъ, като извлѣчение отъ всичко, писано за жената, казва: » на свѣта има нѣщо по-горчиво отъ смрътѣта, а това е жената, чието сърце е бездънно езеро; е мрѣжа, чиито краища се образуватъ отъ вериги».

Въобще св. Писание винаги и навсѣду исказва сѣшитѣ сѣждения за жената, сѣшитѣ афорисми, сѣщото почти прѣзрѣние. Самия Исусъ Христосъ, олицетворението на благостѣта, прознесълъ горчиви фрази за жената и жестоко дори се показа сирѣмо майка Си. Всичко това би погубило жената безсѣмнѣнно, ако не се привтѣчала новѣйшата цивилизация, за да я спаси и я постави на добро мѣсто; та постепенно да въспридобне мѣстото, за което тя бѣше прѣдначена.

Отъ горѣизложеното слѣдва, че, ако нѣкоя

жена отъ миналитѣ столѣтия желяеше да бжде мъжъ, то ние бихме ѝ извинили за това. Но откакъ цивилизацията прие теорията на божественния старогръцки спсатель Платонъ, който казалъ: «Природата раздала дароветѣ си па равно на мъжа и на жената; на мъжа, може би, е дала много повече, отболко на жената; впрочемъ нѣма нѣкой общественъ занаятъ или искуство, опрѣдѣлено включително само за жената или за мъжа. Искуства, науки, занаяти, всичко е общо за мъжа и за жената»; откакъ се доказа, че жената се радва съ сѣщата сила и сръчностъ, както и мъжътъ; откакъ станж общеприето, че силитѣ и на двата пола сѣ почти равни и еднакви, съ тая разлика само, че всѣки единъ полъ има особенъ типъ, специално физическо расположение, по което мъжътъ и жената съставляватъ всѣки единъ особени личности, по равно благородни и стоещи на еднакъвъ уровень; отъ какъ станж извѣстно, че всѣка една личностъ има свой собственъ организъмъ и умствено развитие, което ѝ позволява да извършва заповѣданото отъ Бога; откакъ всичко това се подвърждава чрѣзъ съучастването на жената въ моралния животъ на мъжа; откакъ жената зае прѣдначеното мѣсто и дѣли съ мъжа отговорността за дома и въсприема сама отговорността за бждещето щастие на чедата, — отъ тогава казваме, и жената е длъжна не само да се задоволява, задѣто е жена, но и да се гърдѣе и да се наслаждава съ това.

Женитѣ никога не трѣбва да желятъ да сж мъже, защото тѣ иматъ прѣимуществомъ да убиватъ едина другого въ биткитѣ и сраженията, и да се занимаватъ все съ вземанье-даване; да се мъчатъ съ кодекси и научни списания и други сухи и бесплодни теории, додѣто ние женитѣ притѣжаваме най-висшитѣ и благороднитѣ прѣимущества; ние водимъ първитѣ постѣпки на тѣлото, на духа и на сърцето; ние насърчаваме оние гениални и велики мъже въ първитѣ имъ славни борби; ние пожертвуваме драговолно и самоволно собственото си щастие за онуй на другитѣ. Ако ние женитѣ знаехме, че дългоденствието на отечеството, на обществото и на сѣмейството зависи отъ насъ; че най-важното болело на обществата машина е жената; ако знаехме, че мъжетѣ посрѣдствемъ насъ ставатъ храбри, смѣли борци и любовници на отечеството, то никога не бихме желяели да бждемъ мъже и не бихме завидѣли на тѣхнитѣ добродѣтели и прѣимущества.

Ние знаемъ, че оние жени, които очакватъ да сж мѣже, можтъ ни нареди множество извѣненія, за че желанието имъ е справедливо и добро; впрочемъ пакъ ние, отъ своята си страна, готови сме да се боримъ противъ тѣхъ съ тавѣва точностъ и ясностъ, че отсега сме прѣдубѣдени за пълната си побѣда, за справедливостта на идентъ си и тѣхното въстѣржествуване и въсцаряване.

Вашата баба.

Сказка по бѣса.

На 12-й Февруарий т. г. столичнитѣ граждани съ голѣма радостъ поерѣщияхъ извѣстието въ вѣстникитѣ, че вечерята, извѣстия биктеорологъ Г-нъ Д-ръ Павловъ, ще държи сказка по бѣса, сказка каквато не е слушана до сега въ България.

Споредъ извѣстието, скасчикътъ трѣбваше да говори въ Салона на Славянската Бесѣда, а вечерята той говори въ кафеното на Г-нъ Иоханъ, въ сжщото здание и така мнозина бѣхъ принудени да се върнатъ, по нѣманне мѣсто, защото съдържательтъ нареди повечето маси и столове и глѣдаше повече бира да харчи.

Сказката се започна къдѣ 7 часа, макаръ да бѣше обявено, че ще се почне въ 6 часа.

Г-нъ Д-ръ Павловъ, съ единъ доста понятенъ езикъ и внушителенъ тонъ говори около 1½ часа като придружаваше сказката си съ нагледни материи, живи зайци и единъ момъкъ около 17-18 год. нецѣренъ отъ бѣсъ. Нѣщата, които можахъ да запомниъ и които сж споредъ мене най-важни, ще прѣдамъ на читателитѣ, за знание.

Кое и гдѣ ухапването е най опасно. Ухапване отъ бѣсно куче, или котка не е толкова опасно, обаче ухапване отъ послѣдния е по-отровително отъ първото, нъ ухапване отъ бѣсенъ вълкъ е най-опасното или почти смъртоносно. Ухапване отъ чловѣкъ не е смъртоносно, защото той не държи въ своитѣ артерии такава силна отрова (бѣсъ), както е у животнитѣ, обаче всѣкакви ухапвания отъ бѣсъ, трѣбва да се прѣдварятъ съ лѣкуване интъкъ, коштува живота. Най-опасното мѣсто за ухапване е лицето; другитѣ части на тѣлото не сж толкова опасни, понеже сж покрити съ дрѣхи.

Кои най-много сж прѣдрасположени къмъ смъртоносното дѣйствие на бѣса (отровата)? *Алко солистити* При този отговоръ, всички седещи и лижущи бира се изсмѣхъ, но виждаше се, че смѣхътъ бѣше горчивъ. Първата помощ на ухапение отъ бѣсъ. Ако въ този моментъ има другъ човѣкъ при поотровния, той трѣба да му даде първата помощ, ако ли нѣма никой, то пострадалия самъ трѣба да си помогне. Не трѣба бавяние нито минута, защото отровата ще зарази и други части на тѣлото. Първата помощ е: изгоряване съ нажежено желѣзо или истискване върху уха-

паното мѣсто съ лимонъ; послѣдното се употребява при нѣманне първото средство. Тукъ Г-нъ Д-ръ Червенъ-Иванъ, обясни че нашитѣ селени едва ли иматъ лимони и понеже се изисква растворъ отъ силна киселина, еднаква ли ще има, ако раствори лимонъ-тузу (*Acide Citrique*). Г-нъ Д-ръ Павловъ обясни, че ще има 60%, така щото, които нѣматъ лимонъ, можтъ да си послужатъ и съ лимонъ-тузу, като, разбира се, растворятъ повечко въ вода.

Бѣсътъ не състои отъ Бацили или микроби, и чиста отрова; нъ най-силната на свѣта и тя се цѣри отъ себе си, т. е. съ отрова, която се вади отъ искусно-побѣсенѣли зайци и то отъ грѣбначния мозъкъ, съ една рѣчь, отрова съ отрова се цѣри; тя се дава на болния въ булѣонъ или друго ястие и то постепенно, както арсеникъ и пр. *Симптоми* отъ побѣсняване сж: нетърпение топлина, мризма и особено вѣтѣрь; чувствува се крайна перевозностъ. Бѣсътъ се забѣлѣзва слѣдъ 40-50 дена, по-нѣкога по-рано, даже веднага, споредъ случая. Слѣдъ първата помощ трѣба да се тича веднага въ Болницата или при най-близкия лѣкаръ, защото отровата върви вжтрѣ въ нервитѣ и неприпятственно може зарази цѣлото тѣло. Не може се зарази отъ бѣсъ, освѣнъ чрѣзь заразяване кръвта сир. трѣба отровата да влѣзе подъ кожата по нѣкой каналъ. На края Г-нъ Д-ръ Павловъ прѣдстави момка, който е билъ ухапанъ въ дѣзното око и благодарение на *бързото му пристигане съ Биктеорологички институтъ въ София*, той е оздравѣлъ — отъ отвариането на тоя институтъ; има 4-5 мѣсеци и прѣзь то ва врѣме сж постѣпили 64 души, ухапени отъ бѣсъ и всичкитѣ оздравѣли; ако имаше нужда да отидятъ въ Букурещъ или другадѣ, трѣбваше да похарчатъ най-малко 30,000 лева, а тукъ нищо не сж похарчили. Поддържането на цѣлия институтъ коштува годишно 15,000 лева, а въ 4-5 мѣсеца е спечелилъ 30,000 лева и живота на сума хора! Хвала и честь на причинителитѣ за създаването на това неопикуемо благодѣяние на всица ни. Цѣлата публика станъ на крака и каза: *Богъ да прости Настора*.

Крайно благодарни останяхме всички отъ тѣзи сказка. Вѣрваме тя нѣма да бѣде послѣдния и Г-нъ Д-ръ Павловъ ще обича да ни поучава и съ други тѣности по Бѣса; нъ разбира се не въ Бирарията на Г-на Иохана.

А. Р.

Прѣлеститѣ на зимата.

Поетитѣ сж вѣспѣли твърдѣ много пролѣтъта, и най-малко — зимата. Първата има най-много поклонници, а всичкитѣ писатели и поети отъ памтивѣка все сж я вѣспѣвали; Зимата на всица се прѣдставлява като единъ бѣлокосъ старецъ, а пролѣтъта-младостта, пѣргавината, животътъ. При всичко това, ако ние оставимъ поетитѣ да хвърчатъ пѣз розовитѣ пролѣтни облаци и ако размислимъ още по-серiously върху зимата, то ние ще се убѣдимъ, че само зимѣ живѣемъ дѣйствително, а подѣ думата животъ разбираме дѣятелностъ, работа, учение, движение и ако тоя животъ ние го чеппимъ отъ вза-

многото дѣятелно дѣйствование на ума и на тѣлото

Когато настѣпни зимата съ студа или дѣждовното си врѣме, тогава домътъ, тоя животворенъ центръ на човѣшкото съществуване, се въодушевява и въспридобива една сладострасна нѣжностъ; толкова прилична съ онази нѣжностъ, която заключава чедолюбивото и сладкото майчино обятие; защото, колкото природата се сближа отъ хубоститѣ си и колкото небето, чрѣзъ облацитѣ си, пригрива златнитѣ слънчеви лъчи, толкова повече и огнището се съживява и изъ него се разлива навсѣкѣдѣ благоприятна топлина, около която се прибиратъ млади и стари, като подновяватъ връзкитѣ, които се отпуснахъ чрѣзъ взаимното отдалечаване на домашнитѣ лица чрѣзъ хубавото и топлото пролѣтно врѣме.

Зимата за човѣка е това, което пролѣтътъ е за славея. По туй врѣме всичкитѣ майки, всичкитѣ млади съпруги и всичкитѣ други, които въобще отговарятъ за семейството бързатъ, тичатъ, трѣсѣятъ, спестяватъ това което е нужно, което може да украси, да постоли, каквото напр. нѣкоя стара дрѣха, дряпа, еждѣ мобилъ.

Всичкитѣ сили на фантазията и на сърцето дѣйствуватъ, и всица благопожелаватъ на едно нѣщо: какъ да се украси по-добрѣ сѣмейното гнѣздо, какъ да се доизлижѣтъ оние хубости, които бѣгатъ заедно съ лѣтото, и какъ да се стоплижѣтъ по-добрѣ тѣлата и сърцата на оние, които се събиратъ, съединяватъ тамъ съ обичъ и чедолюбие.

Вече съкровищата на майчиното сърце захващатъ да дѣйствуватъ. Сега захаросанитѣ плодове наслаждаватъ устата на любимитѣ ни домашни: а топлитѣ дрѣхи, приготвени отъ дебелъ платъ украшаватъ и стоплюватъ тѣлата имъ. Всичкитѣ сеждове сѣ на мѣстото и наредени, за да се намиратъ на първото поисканье. Цвѣтата пакъ или растенията, вирѣжши въ искусствената домашна атмосфера, сѣ най-добрѣ огледани, та забавляватъ поглѣда, и ароматизиратъ и очистватъ въздуха на всѣкѣдѣ.

Ние считаме излишно да споменемъ, че въ повечето домове има малки и голѣми библиотеки и че въ тѣхъ сѣ се поставили все нѣколко избрани книги, за прочитъ чрѣзъ зимния сезонъ.

Зимата има много прѣлести драгоцѣнни и е една животворна епоха за ония, на които духовния животъ върви паралелно съ тѣлесния; за ония, на които съпругитѣ и чедата иматъ щастieto да се срѣщатъ съ тѣхъ въ по-високи сфери на духовния животъ; за оние, които усѣщатъ и чувствуватъ нуждата да наслаждаватъ и съживяватъ духа на любимитѣ си съ какво-да-е художествинно наслаждение.

Ние трѣба да разберемъ добрѣ, че тогава само ще успѣемъ да захванемъ приличното мѣсто въ сърцето и разума на домашнитѣ си, ако ще сполучимъ да се обратимъ съ мжетѣ и чедата си чрѣзъ наслажденията на умствения и душевния животъ. Мжѣтъ, както дѣтето, оцѣнява и почита това, което чувствува, че е велико, съвършено и благородно. А догдѣто обичята и добродѣтелитѣ ни не съдпадатъ съ пълното развитие на духа и съ пълното облагородяване на сърцето ни, до

тогава ние женитѣ ще се прѣдставляваме на тѣхъ и набожни. А какъ ще постигнемъ това? чрѣзъ полезнитѣ книги, защото добритѣ книги, които се четатъ, изучаватъ въ сѣмейнитѣ събирания, съдѣйствуватъ за да се съединяватъ идентѣ на родителитѣ и на чедата, тѣхнитѣ мисли, мнѣния и убѣждения, чрѣзъ които, токоречи, излиза на явѣ умственото развитие на всѣкиго и се заягчава взаимното оцѣнение.

А зимата е единственното врѣме за тие четения на полезнитѣ книги; чрѣзъ тая епоха съпругата все прилича съпруга, домашни, роднини и приятели, та ги забавлява, като възбужда взаимното имъ чувство, чрѣзъ поучителни разказвания и пр. Чрѣзъ тия вечеринки, както огънятъ стоплюва тѣлата, така и взаимната обичъ и любовь, оцѣнение и прѣданность освѣтлява и стоплюва духоветѣ и сърцата. Така прочее за избранитѣ хора зимата е животъ, та я посрѣщатъ винаги съ радостъ и признателность.

Смрѣтъта на годеницата.

(Разказъ отъ Goncourt)

Въ една малка стая лежи на леглото младата Мария тежко болна, а въ единъ кѣтъ седѣтъ майката и баща ѝ. Тѣ не говорѣтъ нищо, но като че чакатъ нѣкого. Ненадѣяно вратата се отвори и влѣзе очаквания Марийнъ годеникъ Константинъ; той се приближи до годеницата си, чнето лице, блѣдно и немършавѣло, се освѣти съ единъ радостенъ лъчъ, и ѝ подаде ржката си. Тя тоже протѣгнѣ тѣнката и бѣлата си, почти прозрачна, ржка и рече;

— Добрѣ дошелъ, приятелю мой!

— Добрѣ дошелъ, синко! прошепнѣ и майката отъ кѣта си, дѣто бѣше сгушена, а клѣтия баща се задоволи да кимне приятелски главата си.

— Много добрѣ си направилъ да дойдешъ, втори младата болна. Я вижъ тази кордела . . азъ ѣхъ запазихъ, зарадъ тебе, защото много ти се харесвала нѣкога, кога ѣхъ носѣхъ; сега азъ ѣхъ подарявамъ тебѣ, като сувениръ. . . Азъ кога ще оздравѣя, ще носѣжъ по-друга. Но днесъ, какъ ме намирашъ? Не съмъ ли по-добрѣ? Да, азъ съмъ много по-добрѣ . . азъ усѣщамъ това; силитѣ ми идѣтъ пакъ и се приближава врѣмето, кога азъ ще станѣ. Я вижъ, цвѣтътъ ми нѣ—ли е по-живъ? . . Само баща ми мисли още, че азъ не съмъ добрѣ. . .

Послѣ тя, като видѣ, че годеникътъ ѝ Константинъ гледа немършавѣлата ѝ мишница, побърза да ѣхъ покрие и рече живо и радостно, когато при това червенина покриваше странитѣ ѝ и се засмиваше по единъ небесенъ ангелски начинъ:

— Да, азъ ослабнѣхъ малко; това е истина, но не е нищо. Да видите, колко скоро ще се натлѣстѣжъ и оголѣжъ! . . Но за Бога, тате, не ти ли е жално за злочестата ми майка! тя отъ два дена пасамъ все стои вжтрѣ въ стаята; искашъ ли и тя да се разболѣе? Хайде сега, идѣте да се порасходите на чистия въздухъ. Азъ имамъ добрѣ другаръ и услужливъ болничаръ.

Слѣдъ тие думи родителитѣ ѿ излѣзохъ, а тѣ останяхъ самнички.

— Марію! Марію! извиа Константино, цѣлуйвайки ржката ѿ. Азъ много се радвамъ, задѣто те виждамъ добръ и съ помощта на Бога и ослужванъето на родителитѣ ти, както и моето, ти наскоро ще бж дешъ щастлива, щото. . .

Тя не го остави да досвърши думитѣ си и като му пришепна :

— И ти ли, Константине? но я вижъ ме проче?

Тя простре къмъ него и другата си ржа, за да ѿ помогне да се обърне още повече къмъ него. Той ѿ погледна и едно скръбно изражение покри лицето му. Уви! лъжливата живость, която ѿ съживяваше отдѣвъ, веке исчезна; погледътъ ѿ угасна и усмивката ѿ отлитна, а една смъртна блѣдност и горчевина покрихъ сладката ѿ физиономия. Майката ѿ падна.

— Виждашъ ли прочее: Всѣка надѣжда веке се изгуби; азъ веке нѣма да съмъ съ васъ много време; колко е горчива тая мисль и колко желаехъ да се свърши по-скоро тая агония! . . Ахче да умирахъ утрѣ! Азъ знайж, че ти се мжчишъ както и азъ, но прости ме, не можж веке да се приструвамъ! Оние злочести родители, сърцето ми се расдира, когато ги виждамъ, че се отчайватъ. . . Но азъ, кога не ще съществувамъ веке, тебѣ възлагамъ надеждитѣ си . . ти ще останешъ съ тѣхъ, нѣли така? Ти ще ги утѣшавашъ поне прѣвъ първитѣ мѣсеци! Но не се расплакай, за щото и азъ ще се расплакамъ.

Това каза ти и сълзи, чисти като бисери, поронихъ се отъ хубавитѣ ѿ очи, които бѣхъ готови да се угаснажъ за винаги.

* * *

До вечера горещината бѣше най-голѣма; прозорцитѣ бѣхъ отворени и лампата не се запали, за щото това уморяваше болната. Тѣ си говорѣхъ тихо, но кога смръкна добръ, разговорътъ се прѣкрати и всѣкой се влжби въ мисли. И четирмата седѣхъ единъ до другиго; бащата държеше ржката на дѣщеря си, която ржна често цалуваше. Слѣдъ малко тъмнина завладѣ, щото не можеше човѣкъ да види нѣщо; тогива Марія взе да говори съ низкъ и усѣченъ гласъ; та каза нѣжни, сладки и трогателни думи; заговори за обичта и себепожертвованието, за божата благость и милосърдие и за човѣшката слабость и покорность на св. Божя воля. Гласътъ ѿ приличаше съ сладострастна нѣсенъ и съ хвърканъето на нѣкой небесенъ ангелъ. Хубавитѣ ѿ идеи се вжбяхъ въ душата и ѿ възвишавахъ съ други свѣтли небосклони; тѣ ѿ пълнѣхъ съ утѣшение, надежда и вѣра къмъ Бога. Злочеститѣ родители и годеникътъ слушахъ съ голѣмо внимание думитѣ на умирающата дѣвица прѣвъ тоя пощенъ часъ.

Другия день, кога изгрѣ слънцето при леглото имаше една масичка, на която стоеше св. икона на П. Богородица; тя като че хвърляше жални и чедолюбиви погледи върху умирающата, и една бѣла ламбада, като душата ѿ, горѣше прѣдъ иконата. Скрбно мълчане царуваше тамъ, прѣсичано само отъ нѣкое тайно хълцание и отъ вървежа на свещеника, който донася-

ше св. Причащение, и на момчето, което вървѣше отпрѣдъ съ оенера на ржката си.

Марія веке извърши послѣднитѣ си религиозни длѣжности и тримата злощастници чакахъ до неѿ края. Ненадѣйно сълзитѣ и хълцанието се прѣкратихъ; всица клѣннихъ да помолѣтъ Бога; погледитѣ имъ се стрѣнчихъ върху бѣлото легло и гледахъ неподвижни послѣдната агония на умирающия Ангелъ.

Слѣдъ нѣколко момента веке Марія не страдаше; Тя отвори за послѣденъ пѣтъ бесцвѣтнитѣ си устни и една ангелска усмивка ги украси. Голѣмитѣ ѿ черни очи, що бѣхъ обърнати къмъ небето, затворихъ се за вижги; лицето ѿ станъ още по-бѣло и една сръбърна блѣдност освѣти прѣчистото ѿ чело; неисказана хубость, небесно утѣшение се разлѣхъ по благородната ѿ физиономия; тя се виждаше, като че се прѣдаде на дълбогъ сънъ. Смрътъта едва-що ѿ досѣгна съ студеното си крило и невинната ѿ душа се намираше при краката на Сътворителя ѿ.

Хигиена на очитѣ.

Въспитанието на окото се състои въ сѣединението всичкитѣ обстоятелства, които можжъ да държжтъ око-то въ естественното му положение. Окото, както, и другитѣ членове, се повлыватъ отъ обикалѣщитѣ го елементи. Ако то се постася сръщо бесконечния небо-склопъ то навикнава да вижда далечъ; ако се ограничава въ малко пространство, то сѣрѣдоточава вепчката си сила върху ближнитѣ прѣдмѣти и навикнава да вижда отблизо.

Отъ това се разбира, че ние, като ограничаваме дѣцата отъ малката имъ възраст вжтрѣ въ низки и тѣсни зали, или като ги караме да се навеждатъ, кога се учжтъ, върху тетрадитѣ и книгитѣ си, то ускоряваме кжсогледството имъ, като при това влошавляваме, чрѣвъ несгодно стоение, и правилностьта на грѣбначния стълбъ.

Дѣцата, когато се учжтъ, сръщатъ прѣчки, именно кжсогледството, което прѣобразява костната и мускулатна система.

За това дѣцата трѣба да не запчватъ рано училищното си въспитание, което е толкова пагубно, както за здравнето имъ, така и за тѣлесното имъ развитие.

Много добро нѣщо ще бжде, ако дѣцата захващатъ да се учжтъ отъ седмата или осмата си година, за щото тогава ученето нѣма да имъ причинява такива поразителни послѣдствия. За въ всѣки случай дѣтето трѣба да живѣе подъ такива условия, които сж най-благоприятни за тѣлесното му и умственното му развитие, да работи съ съответствующата свѣтлина и да отбѣгва петитнитѣ (малки печатарски) букви, които ще го принуждаватъ да се навежда много, за да ги схваща.

Родителитѣ и дѣтоводителитѣ, прочее, като се внушаватъ отъ тие начални закони, за развиванието организма на дѣтето, и като внимаватъ щото дѣцата имъ да работѣтъ и се учжтъ при най-благоприятни, по възможности, условия ще се оттървжтъ лесно отъ всичкитѣ неприятни послѣдствия, които сполетяватъ дѣтската възраст, и ще умалѣтъ значително числото на оние, които страдатъ отъ кжсогледство, та носѣжтъ и очила.

Галената мома.

(Въспоминание).

Азъ бѣхъ познала въ дѣтинството си една мома отъ добро сѣмейство, съ която по нѣкога играехме. Родителитѣ ѝ много ѣхъ обичахъ, защото тя бѣше единичкото имъ чедо. Тая другарка на дѣтинството ми бѣше много добросъсърдечна, но — и малко своенравна, нетърпѣлива, пиплива и меланхолична; колчемъ азъ я канѣхъ да играемъ, тя ми отговаряше: — «Страхъ мѣ е, че ще се испотѣж и разболѣж. Майка ми всѣкдневно ми заръчва да се предпазвамъ». Когато пакъ ѝ казвахъ, да зафатемъ да изучаваме заедно уроцитѣ си, тя ми отговорише: — «Майка ми все ми напомнюва, че азъ нѣма да станъ учителка. та не ми е нужно да се много занимавамъ.» Вслѣдствие това тя се задоволяваше съ изучаването само на езика; но и него кой знае какъ! азъ пакъ си въобразявахъ, че другарката ми е отъ други видъ сѣщество, разнивяюще се отъ нищожни причини, додѣто азъ все тичахъ, припкахъ, играехъ и се учехъ, работѣхъ, но нищо не ми ставаше. Така азъ прѣкарахъ младинитѣ си въ гр. Разградъ; слѣдъ това замънихъ въ странство, дѣто се омъжихъ и прѣживѣхъ много години, докѣлѣ най-послѣ сърцето ми взе да милѣе за отечеството, та и се върнахъ въ него; слѣдъ като се настанихъ и се поутишихъ, поискахъ да видѣж всички тѣ си познаници и приятелки на дѣтинството си; а именно онази блѣдна и кахектична мома, която, както си помнѣхъ, ни играела, ни припкала, ни се учела, азъ распитахъ и се увѣдомихъ, че злочестата, за жалость, се намира тогуречи въ прѣдсмъртния си часъ; но азъ веке бѣхъ прѣдугадила това, при всичко че, признавамъ си, не се отличавахъ съ прѣдвидливость.

Азъ испървомъ намислихъ да я посѣтѣж; но послѣ рѣшихъ да не сторѣж туй, защото тя, ако ме видѣше така здрава, пѣргава и заможна, то би се насъсърбявала твърдѣ. Кога, прочее, настѣжни лѣтото, азъ съ съпруга си, напуснахме Разградъ за въ гр. Варна, дѣто се установихме въ една стая на Търговския хотелъ за да правимъ морски бани, много полезни за здравнето. Въ тоя хотелъ имаше празна само една стая, а въ съседната станѣва стоеше една болна жена, която, както ми каза слугата, щѣла да ѣхъ прѣпесѣтъ въ болницата. Присѣствнето, обаче, на тая болна много ни растрѣвожи, защото, когато нѣкой човѣкъ отива нѣидѣ за да се забавлява и утѣшава, много му е мъчно да глѣда болници и да чува охканья и плачове. За туй рѣшихме да намѣримъ по-добро жилище; но внезапно другия день видѣхме болната, която излѣзе отъ стаята си; азъ веднага я познахъ: тя бѣше нѣкогашната ми другарка. И тя тоже ме видѣ и се поздравихме, а кога тя се помъчи, за да повърви, поддържана и отъ майка си, испусти единъ болѣзненъ викъ и падна въ несвѣтъ. Злочестата ѝ майка трѣперѣше и не можеше да я вдигне, ни да ѝ помогне. За туй завчаска азъ се привтекохъ съ мѣжа си, да ѝ помогнемъ, та да се свѣсти; слѣдъ малко тя отвори заморенитѣ си очи, и като ме видѣ, тоже ме позна. На забѣлѣжката ми, че много се развалила, каже: — «Истина, та, зарадъ туй не си ме

познала; болнитѣ, трѣвогитѣ сѣ ме поразили; азъ веке прѣдставлявамъ единъ трупъ, въ който има още малко животъ.» — Азъ я успокоихъ и насърчихъ, а послѣ я оставихъ и се оттеглихъ въ стаята си, за да си починажъ.

Другия день тя ме калеса въ стаята си, да се разговоримъ за минжлото и за дѣтинството си. Азъ се съобразихъ и седнахъ на единъ столъ до възглавето ѝ; при това забѣлѣжихъ, че тя се отнасяше грубо—студено къмъ майка си; а тя, гаче разбра това, па ми каза, показвайки ми майка си: — Ти се чудитѣ, за дѣто азъ ѝ говорѣж горчиво, нѣли тѣй? и като се приближи къмъ мене, пошупнаж: и Тя е мойтъ джелатинъ! Ако ти не ме вѣрвашъ, или ако мислишъ, че азъ се лѣжж, обърни вниманието си и размисли: азъ, за зла честь, останѣхъ самата единичка щерка въ сѣмейството Си, а знаешъ ли, какво ще рече единичка щерка? това значи едно злочесто сѣщество, което се роди, за да се мъчи; вслѣдствие чрѣзмѣрното родителско чедолюбие. Това сѣщество дѣпа въздухъ, който е пѣрвата храна на човѣка, тогълъ, а не чистъ и живителенъ. Родителитѣ ми, за да се не простудѣж, казвахъ: «студения вѣтѣръ причинява настинка!» Замѣтнѣте вратата, залѣпнѣте стѣклата, покрийте добрѣ малката. азъ пакъ тогуречи ще се задушж, силенъ потъ ме поби; гѣлото ми се изчемошава, ослабва; но това не врѣди, стига, че нѣма настинка. Малката гладѣе, но не ѝ давайте да се храни, защото стомахътъ ѝ ще ѝ поболѣ. азъ зафатвамъ да плачж, даватъ ми да ямъ, толкова повече, колкото повече плачж.

Малката пораснава а — и мъжитѣ ѝ! пужно ли е тя, да ходи на училището? Не, не трѣба; забравихте ли, че тя е блѣда, мършева, нѣжна? Че студѣтъ и влагата злѣ влияѣтъ върху здравнето ѝ? Тя трѣба да се учи въ къщи; трѣба да има учитель по българския езикъ, и една гувернантка, която да ѝ прѣподава нѣкой чуждъ езикъ: френски или нѣмски и музика. География не ѝ трѣба; съ каруцата или фойтона ще се прѣнесе въ който градъ си ще. Историята ще изучи отъ дѣда си, та не е нужно да се мъчи. Гимнастика не ѝ е пужна, защото може да се распоти и да се разболѣе. Така, прочее, врѣмето минава, а малката пораснава. азъ се простудихъ, като се осмѣлихъ да танцувамъ малко повечко. азъ никога до сега не съмъ почувствувала радость, каквото напр. дѣцата, кога имъ се подарѣ нѣкое игралце. Никога, защото азъ бѣхъ прѣувѣрена, че каквото да поискамъ, скоро скоро ще го имамъ; азъ съмъ недоучена, неграмотна; не знаѣж много прости и обикновени работи; азъ съмъ своенравна, грубава и останѣхъ така до сега неомъжена, защото не се пайде добрѣ човѣгъ за мене, или, по добрѣ казано, азъ не бѣхъ угодна за никой мъжъ. Умирамъ, а това се длѣжи на чрѣзмѣрното чедолюбие на родителитѣ ми! А при всичко че полагамъ голѣми старания, за да прѣтаѣж отврѣщението си къмъ майката, не можж; невъзможно ми е това. Ето какви сѣ поразителнитѣ послѣдствия на чрѣзмѣрното родителско слѣпо чедолюбие.

Така се разговорихме съ старата си другарка и се раздѣлихме вече. Горѣизложеното ми въспоминание нѣка послужи като юзда, която да обуздава голѣмото, злѣразбираното родителско чедолюбие, което, не само за чедата, но и за родителитѣ имъ има поразителни послѣдствия!

Списания, вѣстники и книги

получавани въ Дирекцията ни.

Ловець, Учителски весникъ; Православенъ проповѣдникъ, Християнски Свѣтъ, Животъ, Българка, Foyer domestique, Пътешественикъ, Юридически прѣгледъ, Учителъ, Вѣра и Разумъ, Младина, Звѣздича, Жаболѣкарский Сборникъ, Вечерно Училище, Извѣстникъ.

Зора, педагогическо-литературенъ и общественъ вѣстникъ Редактора Ив. Д. Ивановъ и Д-ръ Ст. Доневъ. Отговоренъ редакторъ П. Калжтевъ. Цѣната на вѣстника е въ България годишно 3 лева, въ странство годишно 5 лева. Вѣстникътъ ще излиза на 1 и на 15 числѣ всѣки мѣсець. Единъ брой: 20 ст. Година I, брой 1. София 1 Январий 1898 год.

Иллюстрация, сборка отъ фотографии на есвхдгосеяну картини изъ разни изложениа съ обявателни бѣлѣжки. Премия на спис. «Животъ». Сливенъ цѣна 60 ст.

Третети отъ Кирилъ Христовъ Премия на сп. Животъ Цѣна 1 левъ.

* Българска сборка, Свѣтлина, Християнски Свѣтъ, Foyer domestique, Медицински сборникъ. Домашенъ приятель. Пролѣтъ, Новъ животъ.

Здравецъ, мѣсечно дѣтко иллюстривано дѣтско списание-Год. I, брой 1. Январий 1898 год. «Здравецъ» излиза въ началото на всѣки мѣсець, освѣнъ прѣвъ ваканционитѣ Юли и Ав-

густъ. Годишни му абонаментъ е само два и половина лева въ прѣдплата. За странството и мѣстото, дѣто се издава 2.50 лв. Всичко, що се отнася до списаниято, адресира се: Редакция «Здравецъ». Видниъ. Редакторъ: А. Дозановъ. отговорникъ Г. Горганъ.

Умъ и енергия (Животъ и Трудъ) Lifand Labour. Характеристики изъ живота на великитѣ хора. Прѣводъ отъ Руски. Книжка У. Родословието на таланта и гения. Цѣна 40 стот. № 25. Издава книжвното дружество «Провѣта» въ гр. Стара Загора.

Прелия на Семейния журналъ «Модъ и Домовинство» за второто полугодие 1898 г. *Либелъ* отъ монограмми, букви разни шевци и рѣкодѣли.

Братимъ Гракли Е. Д. Грижъ тѣхния животъ и обществената нивъ дѣятелность. Рѣвелъ М. Московъ. Цѣна 80 ст. Търново.

Алгемиленъ на свѣтлина на бѣдѣшето отъ Ернестъ Каилъ, придворенъ тенекеджиа и инсталаторъ въ София. Цѣна 0,25 стот. нмира се за продавъ въ придворната книжарница на Ив. Б. Касжровъ въ София.

Литературные семейные вечера дие семейнаго чтенія. XXXIV г. — 1 Январь 1898.

Кореспонденция.

Блажка Радинова *Камилжъ* получихме 7 лева за 1898 год. Стоянка Златова е. Бѣлжъ получихме 3 лева за 98 год. Е. пор. Славейска ул. Самоковъ *София* дѣжите 96, 97, и 98 год. венчко 21 л. К. Т. Димитрова е. Минчеве получихме 3 л. молниъ още 4 л. В. Димитрова е. Горня-даница получихме стойността на Ж. Св. и Д. 7 л. за 98 год. *Гри-Милъ* Г. це К. и М. Хр. Горгорови броевжъ Ва се испривахъ. Пор. Панайотовъ *Бурнасъ* получихме 1 л. за 97 год. Поруч. Топкаровъ *Бавклий* получихме 7 л. за 97 год.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1898 ГОДЪ НА ЖУРНАЛЪ

XIV ГОДЪ ИЗДАНИЯ 1898 г.

Н О В Ъ

XIV ГОДЪ ИЗДАНИЯ 1898 г.

иллюстрированный двухнедельный вѣстникъ современной жизни, политики, литературы, науки, искусства и прикладныхъ знаний

ЗА 24 РУБЛЯ

безъ всякой доплаты за пересылку премій, подписчики «НОВИ» получаютъ въ 1898 году, съ доставкою за границу, слѣдующія шесть изданій:

<p>1) ЖУРНАЛЪ Н О В Ъ 24 выпуска въ форматѣ наибольшихъ европейскихъ иллюстрацій.</p>	<p>2) ОСОБЫЙ ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ ОТДѢЛЪ МОЗАИКА (24 выпуска) составляющій какъ бы самостоятельный журналъ по прикладнымъ знаниямъ, вмѣщающій въ себя 16 рубрикъ</p>	<p>3) ЖУРНАЛЪ ЛИТЕРАТУРНЫЕ СЕМЕЙНЫЕ ВЕЧЕРА (Отдѣлъ для семейнаго чтенія) 12 ежемѣсячныхъ книжекъ романовъ и повѣстей.</p>
<p>4) ВОСЕМЬ ПЕРЕПЛЕТЕННЫХЪ ТОМОВЪ полнаго собранія сочиненій П. И. МЕЛЬНИКОВА (АНДРЕЯ ПЕЧЕРСКАГО)</p>	<p>5) ЧЕТЫРЕ ПЕРЕПЛЕТЕННЫЕ ТОМА полнаго собранія сочиненій ВЛ. ИВ. ДАЛЯ (Казака Луганскаго)</p>	<p>6) ДВѢ РОСКОШНО ПЕРЕПЛЕТЕННЫЯ КНИГИ, формата in-folio, „ЖИВОПИСНОЙ РОССИИ“ посвященныя описанію МОСКВЫ и Москов. промышлен. обл.</p>

ГODOВАЯ ПОДПИСНАЯ ЦѢНА за всѣ вышеобъявленія изданія съ пересылкою за границу **24 РУБ.**

Согласно почтовымъ правиламъ за пересылку двухъ книгъ «Живописной Россіи» уплачивается только до русской границы. Дальнѣйшая пересылка ихъ производится на счетъ подписчика, при чемъ плата за нее взимается на мѣстѣ назначенія, по иностранному почтовому тарифу, одновременно съ доставленіемъ книгъ. Разерочка платежа допускается, при чемъ при подпискѣ должно быть внесено не менѣе 6 руб.; остальные же деньги могутъ высылаться по усмотрѣнію подписчика ежемѣсячно, до уплаты всѣхъ 24 руб. При подпискѣ въ разерочку безплатныя преміи высылаются только по уплатѣ всей подписной суммы.

Къ свѣдѣнію гг. новыхъ подписчицовъ не получавшихъ «НОВИ» въ 1897 году.

Лица, не состоявшія подписчиками «НОВИ» въ 1897 году и не имѣющія еще первой половины СОЧИНЕНІЙ АНДРЕЯ ПЕЧЕРСКАГО и первой половины СОЧИНЕНІЙ В. И. ДАЛЯ, могутъ, подписываясь на «НОВЬ» въ 1898 году, получить первые шесть томовъ (т. е. томы 1 по 6) сочиненій А. Печерскаго и первые шесть томовъ (т. е. томы 1 по 6) сочиненій В. И. Далья, вмѣсто томовъ, выдаваемыхъ въ 1898 году прежнимъ подписчикамъ. Вторая же половина сочиненій, какъ А. Печерскаго,

такъ и В. И. Далья, будетъ выдана стимъ новымъ подписчикамъ въ 1899 году, въ чемъ редакция теперь же и принимаетъ передъ ними обязательство.

Новые подписчики на „НОВЬ“ 1898 года, т. е. лица, не бывшія подписчиками на журналъ въ минувшемъ 1897 г., при уплатѣ за 1898 г. 40 рублей, вмѣсто 24 руб., могутъ получить въ 1898 г.

всѣ 14 томовъ полнаго собранія сочиненій Андрея Печерскаго и всѣ 10 томовъ полнаго собранія сочиненій В. И. Далья,

а также и тѣ двѣ переплетенныя книги „Живописной Россіи“, которыя выдавались подписчикамъ въ 1897 году; значить, вмѣсто двухъ книгъ „Живописной Россіи“ они получаютъ четыр-переплетенныя книги этого изданія, и, вмѣсто 12 томовъ сочиненій А. Печерскаго и В. И. Далья, 24 тома.

Отъ гг. болгарскихъ подписчицовъ, подписка на „НОВЬ“ принимается у г. Хр. М. Златоустова въ Бургазѣ (Болгарія) и въ главной конторѣ періодическихъ изданій. Товариществ. М. О. Вольфъ въ с. Петербургѣ (Россія) Гостиный дворъ № 24,

Подробныя объявленія высылаются изъ С. Петербурга безплатно по первому требованію.

„ОРАЛО“

Илюстриранъ вѣстникъ за земледѣлие и стопанство.

Органъ на Бѣлг. Земледѣлческо Дружество въ София.

Ще излиза два пѣти въ мѣсеца на 1-во и 15-то число.

Годишна прѣдплата 8 лева.

На членоветъ на дружеството, учителитѣ и свѣщеници и на всички ученици, войници и земледѣлци „ОРАЛО“ се отстъпва за 5 лева

Прѣзъ идущата 1898 год. „ОРАЛО“ ще се праща само на прѣдплатившитѣ абонати.

Който запише и внесе прѣдплатата за 5 годишни течения, едно — шестото — ще получи даромъ

Адресъ: До Редакц.-Административния Комитетъ на „ОРАЛО“, София, улица „Лега“ № 15.

Обявление.

Обявява се на Почитаемата Публика, че Професионалното Училище «Мария Луиза» отъ 19-й Януарий 1898 г. ще приема поръчки за шиеие и разни поправки съ тѣзи цѣни:

Цѣла рокля 8 лева, блузи и матинета съ астаръ 3 л., безъ астаръ 2 л., дѣтски роклички отъ 1—3 години 2 л. отъ 3—5 год. 3 л. и отъ 5—7 години 4 л.

Същото училище отваря курсъ за Г-жи и Г-ци по кроенне и шиеие на горни дрѣхи въ Срѣда и Сѣбота послѣ обѣдъ отъ 3—5 часа.

Таксата за цѣлия курсъ на нечленкиѣ е 20 лева, а за членкиѣ 12 л.

Съ почитание

Г. Варна
18|5|1898 год.Управителний Комитетъ на
Стопанското Училище
«Мария Луиза»

ЗЛАТЕНЪ МЕДЛЪ отъ Гаржис отъ изложение 1887 г.

ПРѣДИ послѣ

ПОСТОЯННО МЛАДИ!

Водата Rider прѣмахва въ 48 часа малкиѣ набръчканоности край очитѣ, както и овни на бузѣтѣ и брадата, които угрозиватъ женитѣ въ 40 год. та дава вѣчна младостъ. Пратѣте 3.50 и до М. Clanda). direct, rue St. Pantaléon 3, Toulouse. (France)
Малки стѣкленици за опитъ 0.90 лв.

ЗАМѢНѢТЕ ДОЛНИТѢ СИ ДРѢХИ:

ФАНЕЛИ ПАНТАЛОНИ

СЪ ФРАНЦУЗКИЯ ХИГИЕНИЧЕНЪ ПЛАТЪ

ОТЪ ДОКТОРЪ РАЗЮРЕЛЪ

ТЪКАНИ СЪ ТУРФНА ВАТА

Едничко сръдство противъ ревматизмъ и настивание, антисептически и полъщателни.

ЕДИНСТВЕНЪ ДЕПОЗИТЪ ВЪ ВАРНА

ВЪ МАНИФАКТУРНИЯ МАГАЗИНЪ

ХАДЖИШЕТРО ХРИСТОДУЛОВЪ & С ПЕ

БИВША КЖЩА ПАРУШЪ ГЕОРГИЕВЪ & С ПЕ

ОСНОВАНА НА 1838 ГОД.

Годишенъ абонаментъ:

за абон. въ Т.-П. станции — на списанието	л. 3.—
— и списанието съ притурката	„ 5.50
III за абон. на право въ Дирек. — на списанието	„ 4.—
на списанието съ притурката	„ 7.—
III за странство — на списанието	„ 5.—
— на списанието съ притурката	„ 9.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския СВѢТЪ» ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госп-жици, приематъ се.

Пратото на записв. въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон.

Отговорникъ: А. Петровъ

Печатница Л. Нитче — Варна